

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο γεια σου,

Για τα χτες μιλάμε και συνάντησα ένα φίλο απ' τα παλιά! Δεν ήταν φορτωμένος αναμνήσεις, αλλά κουβάλαγε αρκετές. Ήταν τότε στα πρώτα χρόνια, της δουλειάς στο εργοστάσιο. Είχε κάτι που ξεχώριζε, μια διάθεση και μια συμπεριφορά κομφορμιστική, μια προσπάθεια προσαρμογής στο καλύτερο, στο προοδευτικό, στο συγχρονισμένο. Δηλαδή δεν ήταν ο απλοϊκός χωριάτης που προσπαθούσε να να καταλάβει πως είναι αυτός ο κόσμος που βρέθηκε.

Γυμναζότανε, μιλούσε για το πρόγραμμά του, τις ασχολίες του μέσα στη βδομάδα, είχε έναν αέρα σύγχρονου, της εποχής νέου. Έδειχνε ότι έπλεε στα νερά του. Όμως όλα ήταν λούστρο, επιφάνεια. Είχε τόση άγνοια και τόσο εγωισμό που τον έσπρωχναν σε κάθε τι προοδευτικό, κάθε τι εντυπωσιακό. Νομίζω κάτι χαρακτηριστικό είναι τούτο. Σε κάποια συζήτηση στην ώρα του φαγητού του λέει κάποιος "νόμιζα ότι είσαι διαβασμένος" και η απάντηση "εσύ είσαι διαβασμένος". Δεν κατάλαβε το πήρε από εκείνο "να σε διαβάσει ο παπιάς".

Αυτόν τον τύπο συνάντησα, που λες και θυμηθήκαμε εκείνα τα πρώτα χρόνια, το φαγητό στην αυλή του εργοστασίου με το αλουμινένιο κατσαρόλι, που ξενίζε τους Αυστραλούς. Έχει κρατήσει αυτή την αξιοπρεπή παρουσία, έβλεπες ότι προσπαθούσε να φαίνεται σημαντικό. Έβλεπες όμως και ότι ζούσε σε ένα επίπεδο ανώτερο από εκείνο που ήταν το δικό του. Μιλήσαμε αρκετά, θυμηθήκαμε τα χρόνια της δικής μας νεότητας και είδα μέσα από τη συζήτηση ότι προσπαθούσε να με εντυπωσιάσει. Είπαμε για τους τραγουδιστές και τις τραγουδίστριες του χτες που είχαν μια ευπρεπή παρουσία και τα τραγούδια τους είχαν μελωδία. Του είπα άλλαξε ο κόσμος, άλλαξαν πολλά, αλλά δεν καταλαβαίνω γιατί οι σύγχρονοι τραγουδιστές χτυπούνται κι υποφέρουν και ξεφωνίζουν. Χάλασε, μου λέει ο κόσμος, χάλασε. Τίποτα δεν έμεινε άξιο λόγου. Τίποτα δεν έχει σήμερα πλέον αξία. Ούτε η σχολική μόρφωση έχει. Δεν είναι τα διπλώματα που θα δώσουν μόρφωση, είναι το διάβασμα, έχω διαβάσει και γραμματική και ιστορία.

Η δική μας εποχή με την ευρέπεια του λόγου με την ευγενική συμπεριφορά, οι κυρίες και περισσότερο οι τραγουδίστριες με τις τουαλέτες, οι κύριοι με τα παπιγιόν, με τα καπέλα με τα χειροφιλήματα, ο έρωτας που ήταν "ασπασμός των αγγέλων προς τ' άστρα" όπως είπε ο ποιητής.

Κατάλαβα, ο άνθρωπος έχει μείνει

πολύ πίσω από τους καιρούς μας. Εκείνη η διάθεση εκουχρονισμού και εντυπωσιασμού εμείνε σε κείνο το "καθώς πρέπει" που έζησε αυτός.

Αλήθεια, είναι ο μόνος που έχει μείνει παρωριότες στην πορεία μας; Οι αλλαγές στους καιρούς μας καταπληκτικές! Από τα πιο ασήμαντα, τραπεζικά, εισιτήρια στις αστικές συγκοινωνίες, συστήματα επικοινωνίας και τόσα άλλα στην καθημερινή ζωή. Και όλα κατάρνηση της εξυπρέτησης του πολίτη με το πνεύμα της οικονομίας, όχι για τον πολίτη αλλά για τα μεγάλα συμφέροντα.

ΑΦΑΙΡΕΣΗ

Το χτες γεμάτο με στολίδια και τραβάμε γραμμές και πινελιές, τα σβήνουμε όλα. Άδεια τα σπίτια μας, γραμμές ευθείες, απορρίμματα αξίες και φωτογραφίες.

Και πένθη και νηστείες και στεφάνια βαραίνουν τη ζωή μας κι είναι μία.

Πού να τους θυμηθείς τόσους προγόνους

πού να τους καις λιβάνια και καντήλια! Και τα στολίδια βγάλαμε απ' τη γλώσσα, απλή κι ασήμαντη τη θέλουμε κι εκείνη.

Κι η βέρα ακόμα και χαλκάς και βάρος στο ένστικτο εμπόδιο και φρένο,

Ο σύντροφος του έρωτα μονάχα. Ο σύντροφος του σήμερα, του τώρα.

Αφαίρεση! Το ένστικτο, το τώρα, εκείνο μοναχά ας βασιλεύει.

Εκείνο κι ο αφέντης, το Συμφέρον!

Πού πάμε, αλήθεια όλοι χέρι-χέρι στην απλωσιά του κόσμου σε ποιο μέλλον; Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Πολύ ενδιαφέρον το θέμα σου σήμερα και θα μπορούσαμε να μιλάμε πολλές βδομάδες για τις δουλειές των μεταναστών στα εργοστάσια, στα εστιατόρια και τα μιλκ μπαρ, στους αγρούς για τη συγκομιδή σταφυλιών, εσπεριδοειδών και άλλων φρούτων. Δουλειές σκληρές, ψυ-

χοφθόρες που έκαναν αδιαμαρτύρητα οι μετανάστες της πρώτης φουρνιάς για να βάλουν τα θεμέλια μιας καλύτερης ζωής στην Αυστραλία ή όταν επέστρεφαν στην πατρίδα με ένα γερό κομμάδι. Ημουν τυχερός και δεν δούλεψα καθόλου στο εργοστάσιο, όμως το ένιωσα στο πετόι μου από συγγενείς και φίλους. Ο Έλληνας μετανάστης δεν είχε ιδέα από εργοστάσιο και ήταν συγκλονιστική η πρώτη επαφή του με το απρόσωπο, ανήλιο, καταθλιπτικό περιβάλλον. Να δουλεύει κάτω από το άγρυπνο μάτι του «μπόσπ» στη «γραμμή» του Glass Factory, ή της Holden, μαζεύοντας οκτώ ώρες μπουκάλια που έρχονταν με μεγάλη ταχύτητα εναντίον του και αν δεν προλάβαινε σιβάζονταν σπασμένα στο τέλος της «γραμμής», ή να βιδώνει το ίδιο εξάρτημα οκτώ ώρες και να χρειάζεται άδεια του «μπόσπ» για να παει στην τουαλέτα για να μη σταματήσει ούτε στιγμή η «γραμμή».

Οι Έλληνες έκαναν τις πιο σκληρές δουλειές με ατσάλινη θέληση γιατί είχαν το σχέδιό τους και το όραμα για το μέλλον τους. Δούλευαν υπερωρίες και Σαββατοκύριακα, εργάζονταν και σε δεύτερη δουλειά σαν καθαριστές τα βράδια, ή έπλυναν πιάτα σε εστιατόρια γιατί κάθε επιπλέον δολάριο τους έφερνε πιο κοντά στο στόχο τους. Το όνειρο απατηλό να επιστρέψουν στην πατρίδα, ή ν' αγοράσουν ένα μαγαζί που θα τους απελευθερώσει από τη φυλακή του φάκτορι.

Ακόμη και στις επίσιες διακοπές τους δεν αναπαύονταν, αλλά έμπαιναν στο αυτοκίνητο οικογενειακώς και πήγαιναν να μαζέψουν σταφύλια, ή πορτοκάλια και μανταρίνια, γονατιστοί, ή πάνω σε σκάλες, κάτω από τον καυτό ήλιο, για ένα καλό μεροκάματο, ζώντας μέσα σε παράγκες στους αγρούς. Ήταν περιζήτητοι οι Έλληνες αγρότες γιατί μέσα σ' αμπέλια και τα περιβόλια ήταν στο στοι-

χείο τους όταν γλίτωναν από το εργοστάσιο έστω για μερικές βδομάδες.

Υπήρχαν όμως και τα θύματα σ' αυτό το κυνήγι του ονείρου, αυτοί που δεν άντεξαν τη ξενειτιά και το εργοστάσιο και έβαλαν τέλος στη ζωή τους και αυτοί που κατέληξαν στα ψυχιατρεία. Επειδή μιλούσα τα αγγλικά βοηθούσα τότε εθελοντικά το Good Neighbour Council, βοηθώντας τους νεομετανάστες να βρουν δουλειά, να κάνουν το διερχόμενα όταν χρειάζονταν να δουν γιατρό ή στα νοσοκομεία, όμως το πιο δύσκολο καθήκον μου ήταν οι επισκέψεις στα ψυχιατρεία. Να βλέπω λεβέντες άντρες κυρίως που είχαν χάσει τα λογικά τους και με παρακαλούσαν να τους βγάλω από την κόλασή τους και άλλους που ένιωθαν ασφαλείς πίσω από τους τοίχους του ιδρύματος. Τραγικές περιπτώσεις συνανθρώπων μας που η Αυστραλία δεν ήταν γι' αυτούς η γη της επαγγελίας και θα μπορούσα να γράψω ένα βιβλίο με ιστορίες που είχαν άσχημο τέλος, αλλά και αυτούς που βοηθήσαμε να βγουν σώοι από αυτά τα ιδρύματα για να συνεχίσουν τη ζωή τους..

Μη μου πεις, καλέ μου φίλε, να γράψω εγώ το βιβλίο, αλλά κάποιος θα πρέπει να γράψει την ιστορία των Ελλήνων μεταναστών σ' αυτή τη φιλόξενη χώρα που δεν είχε πάντα happy ending, αίσιο τέλος. Γιατί ανάμεσα στις μυριάδες ιστορίες προόδου και μεγάλων επιτυχιών, υπήρξε και πολλή δυστυχία, πολύς πόνος, ποταμοί δακρύων και απίστευτη φρίκη.

Γι' αυτό βλέπω τον Έλληνα μετανάστη σαν αυθεντικό ήρωα που πάλεψε όλες τις αντιξοότητες, όλες τις αδικίες, την μοναξιά και τη νοσταλγία, χωρίς όπλα, χωρίς γνώσεις και χωρίς επαγγελματική κατάρτιση για να φτιάξει με τα χέρια και το μυαλό το δικό του παράδεισο σ' έναν ξένο τόπο. Πάλεψε και τις πιο πολλές φορές κέρδισε θριαμβευτικά, αλλά υπήρχαν και οι παράπλευρες απώλειες αυτών που ξέμειναν στο δρόμο επειδή δεν είχαν τις αντοχές να φτάσουν μέχρι το τέρμα.

Όμως, ο Έλληνας μετανάστης δεν πάλεψε μόνο για το προσωπικό του όνειρο, για τη δική του ευημερία, μ' όλους τους αγώνες του για επιβίωση βρήκε το χρόνο και τα χρήματα για το γενικότερο καλό, για να βοηθήσει το σύλλογό του ν' αποκτήσει το δικό του σπίτι, για να κτιστούν τα σχολεία και οι εκκλησίες, τα γηροκομεία και οι παιδικοί σταθμοί. Αυτό τον Έλληνα μετανάστη, τον αγωνιστή, το δημιουργό, τον σκαπανέα δεν τον τιμήσαμε όσο θα έπρεπε. Τού χρωστάμε...